

Κυριακή 16η Φεβρουαρίου 2025

Κυριακή τοῦ Ἀσώτου.

(Λουκ. 15, 11 – 32).

«*Εἰς ἑαυτόν δέ ἐλθών*» (Λουκ. 15, 17).

Σήμερα βρισκόμαστε στή δεύτερη Κυριακή τοῦ Τριωδίου. Σ' αὐτή τήν ὀμορφη διαδρομή τῆς εὐλογημένης αὐτῆς ἀγωνιστικῆς περιόδου ἡ Ἐκκλησία μᾶς δίνει τόν δεύτερο ὁδηγό, μέ τόν ὁποῖο θά συνοδοιπορήσουμε πρὸς τήν Ἀνάσταση. Ὁ πρῶτος ὁδηγός μᾶς δόθηκε τήν προηγούμενη Κυριακή καί ἦταν ἡ ταπείνωση. Ὁ δεύτερος ὁδηγός, πού μᾶς δίνεται σήμερα, εἶναι ἡ μετάνοια. Ἡ μετάνοια παρουσιάζεται ὡς ὁδηγός πρὸς τή χαρά τῆς Ἀνάστασης, μέσ' ἀπό τή συγκλονιστική παραβολή τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

Σύμφωνα μέ τή διήγηση τῆς παραβολῆς αὐτῆς ἕνας πατέρας ἔχει δύο γιούς. Ὁ πῖο μι-

κρός ζητάει τό κομμάτι τῆς περιουσίας πού νομίζει ὅτι τοῦ ἀνήκει. Τό παίρνει, τό ἐκταμιεύει καί τό κατασπαταλάει σέ μιά ζωή ἀμαρτωλῶν πτώσεων. Ὅταν φτάνει στόν πυθμένα τοῦ κακοῦ καί βιώνει τή μοναξιά καί τήν ἀπογοήτευση τῆς ἀμαρτίας, ἔρχεται στόν ἑαυτό του, θυμᾶται τήν ἀγάπη τοῦ Πατέρα του καί κάνει τή μεγάλη ἐπιστροφή τῆς μετάνοιας καί τῆς ἀποκατάστασης. Ἐκεῖ, βεβαίως, ἐκτός ἀπό τήν πατρική ἀγάπη τόν περιμένει ἡ μικροπρέπεια καί ἡ κακία τοῦ μεγάλου ἀδελφοῦ του. Αὐτό, ὅμως, δέν ἐπηρεάζει τό λυτρωτικό μήνυμα τῆς μετάνοιας οὔτε τή χαρά τῆς δόξας πού ἄξια ἀπολαμβάνει κάθε μετανιωμένος ἀμαρτωλός.

Ἡ μετάνοια προβάλλεται ὡς ὁδοδείκτης σωτηρίας ἀπό τόν Χριστό. Αὐτή τήν περίοδο τῶν πνευματικῶν παλαισμάτων εἶναι ἀπαραίτητο νά κατανοήσουμε ὅτι δέν ὑπάρχει δρόμος σωτηρίας χωρίς τή διαδρομή τῆς μετάνοιας. Γιά

νά βιώσει τή μετάνοια, ὁ ἄνθρωπος χρειάζεται νά περάσει ἀπό τή διαδικασία πού πέρασε ὁ ἄσωτος τῆς σημερινῆς περικοπῆς. Αὐτή ἡ διαδικασία ἀποδίδεται μέ μία φράση: «εἰς ἑαυτὸν δέ ἐλθὼν». Ποιά στοιχεῖα ὀδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὸν ἑαυτό του; Ποιά στοιχεῖα συμμαζεύουν τὸν πλανημένο πίσω στή βάση του; Ποιά στοιχεῖα συνεφέρνουν τή σκέψη, συνταράζουν τὴν ὑπαρξὴ καί βάζουν τή μετάνοια ἀληθινὸ ὀδηγὸ τῆς ζωῆς;

Τὸ πρῶτο στοιχεῖο εἶναι ἡ στέρηση. Ἡ ἁμαρτία δημιουργεῖ τὴν ψευδαίσθησιν τῆς ἀφθονίας. Πολλές εὐκαιρίες, πολλές ἐπιλογές, πολλές ἀπολαύσεις, πολλές παροχές δημιουργοῦν τὴν ψευδαίσθησιν μιᾶς ἐλευθερίας. Οἱ ἐπιθυμίες γίνονται δικαιώματα. Τὰ δικαιώματα γίνονται πτώσεις. Οἱ πτώσεις γίνονται συνήθειες. Οἱ συνήθειες γίνονται πάθη. Τὰ πάθη γίνονται δεσμὰ φρικτὰ καί ἀδιάσπαστα. Μέσα στή φυλακὴ τῶν παθῶν ἔρχεται ἡ στέρηση. Εἶναι ἡ

στέρηση τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἀληθινὴ ἐλευθερία εἶναι ἡ ἐλευθερία ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς πτώσεις. Μέσα στὴ φυλακὴ τῶν παθῶν ἔρχεται ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα γιὰ τὴν ἀληθινὴ εὐτυχία, ἡ ὁποία χάθηκε στὸν κατήφορο τῶν ἐξαρτήσεων. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος χάνει τὴν ἀρετὴ, πέφτει στὴ φτώχεια τῆς κακίας. Ὁ ἄσωτος υἱὸς «ἤρξατο ὑστερεῖσθαι». Ὅταν ξόδεψε τὴν πνευματικὴ του περιουσία καὶ κατασπατάλησε τὰ χαρίσματά του στὴ βρωμιὰ, ἄρχισε ἡ στέρηση τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας. Κάθε ἄνθρωπος πού βυθίζεται στοῦ κακοῦ τὴ σκάλια βιώνει αὐτὴ τὴν τραγικὴ στέρηση τῆς ἀξιοπρέπειας καὶ τῆς ἀνθρωπιᾶς. Βιώνει τὴν πείνα καὶ τὴ δίψα τῆς ψυχῆς γιὰ κάτι ἀνώτερο. Μέσα στὴ λάσπη τῆς βρωμιᾶς ἡ ψυχὴ στερεῖται τό μεγαλεῖο της. Προβληματίζεται γιὰ τὴ στέρηση αὐτῆ. Ἔτσι ξεκινάει ἡ μετάνοια.

Τό δεύτερο στοιχεῖο πού βάζει τὴ μετάνοια σάν ὁδηγὸ στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ πό-

νος. Ὁ ἄσωτος «εἰς ἑαυτὸν ἔλθὼν» πονάει. Ὅταν ἔρχεται στὸν ἑαυτό του, πονάει. Πονάει γιὰ ὅ,τι ἔχασε. Πονάει γιὰ ὅ,τι ξόδεψε. Πονάει γιὰ τὴν ἀνοησία του. Πονάει γιὰ τὴν κατάντια του. Πονάει, διότι βιώνει τὴν καταστροφή του, τὸν ἐξευτελισμὸ του, τὴ διάλυσή του. Βλέπει τὴ βορβορώδη ζωὴ του καὶ μέ πόνου σκέφτεται: «λιμῶ ἀπόλλυμαι!». Κάθε ἁμαρτωλὸς βιώνει αὐτὸ τὸ ἀνικανοποίητο τῆς ἁμαρτίας. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ξεκινᾷ τὸ ταξίδι τῆς ἀπομάκρυνσης ἀπὸ τὸν Θεό, νομίζει ὅτι τὸν περιμένουν χαρὲς καὶ ἀπολαύσεις ἀμέτρητες. Νομίζει ὅτι οἱ ἡδονὲς θὰ κρατήσουν γιὰ πάντα. Πιστεύει ὅτι ἡ ζωὴ χωρὶς τὸν Πατέρα θὰ εἶναι ζωὴ ἀνέφελη καὶ χαλαρὴ. Ἐκεῖ ὅμως, στὴν ξενιτιά ἀπὸ τὸ Πατρικὸ Βλέμμα, ὅλα ἔρχονται ἀνάποδα. Ἐκεῖ πού ἀπουσιάζει ἡ θεϊκὴ εὐλογία ὅλα γίνονται κατάρρα, ἀρρώστια, ντροπὴ, δυστυχία καὶ μοναξιά. Ἐκεῖ, στὴ χώρα τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πτώσης, παραμονεύει ὁ πόνος, πού δαγκώνει τὴν

καρδιά και τήν κομματιάζει. Ἐκεῖ, στή λασπώδη και σκοτεινή φυλακή τῶν παθῶν, ὁ ψεύτικος παράδεισος γίνεται ἀληθινή κόλαση. Οἱ ἡδονές γίνονται ὀδύνες. Τά πάθη γίνονται Ἐρινύες. Οἱ φίλοι γίνονται ἀδιάφοροι ξένοι ἢ και ἐχθροί. Ἡ γοητεία τῆς ἁμαρτίας γίνεται οἰκτρή ἀπογοήτευση. Ὁ πόνος γίνεται ἡ γλῶσσα τῶν τύψεων. Ἡ πραγματικότητα γίνεται τό βασανιστήριο τῆς λογικῆς. Μέσα σ' αὐτόν τόν πόνο τῆς μοναξιᾶς και τῆς δυστυχίας ἔρχεται ἡ μετάνοια ὡς λυτρωτική λύση στήν περιπέτεια τῆς ἀνθρώπινης πτώσης.

Τό τρίτο στοιχεῖο πού τοποθετεῖ τή μετάνοια σάν ὁδηγό στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ μεγάλη ἀπόφαση γιά ἀνάσταση και ἐπιστροφή. Ὁ ἄσωτος λέγει μέσα του: «Ἀναστάς πορεύσομαι πρὸς τόν πατέρα μου». Μετά τήν πείνα, τή στέρηση, τόν πόνο και τή δυστυχία περνάει στήν ἀποφασιστικότητα. Ἡ δυναμική τῆς μετάνοιας ἔρχεται ἐδῶ νά προβληθεῖ πεντακάθαρα.

Ἡ μετάνοια δέν εἶναι παθητική στάση ζωῆς. Εἶναι χαρούμενη ἀπόφαση ἐπιστροφῆς. Εἶναι δυναμική πορεία. Εἶναι ἕνας ἐλπιδοφόρος δρόμος πρὸς τὴν Πατρική ἀγκαλιά. Ἡ μετάνοια εἶναι ἕνας ἀγώνας ἀπελευθέρωσης. Ὁ ἁμαρτωλὸς πού μετανοεῖ ἀποφασίζει νὰ ξεκολλήσει ἀπὸ τὴ λάσπη τοῦ κακοῦ. Ἀποφασίζει νὰ ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ τὸ χοιροστάσιο τῶν παθῶν καὶ τῶν ἐξαρτήσεων. Συντήρησε μέσα του τὴ μνήμη τοῦ ἀγαπημένου Πατέρα. Αὐτὴ ἢ εὐλογημένη ἀνάμνηση τώρα, στὴν ἀπόφαση γιὰ ἐπιστροφή, γίνεται φάρος καὶ ὁδοδείκτης ζωῆς. Γίνεται φλόγιο ἐλευθερίας. Ἡ εἰκόνα τῆς ἀνοιγμένης Πατρικῆς ἀγκαλιᾶς γίνεται ὁ σκοπὸς καὶ ὁ στόχος τῆς ἀληθινῆς μετάνοιας. Ὅσο χαμηλά καὶ νὰ πέσει κάποιος, ἐφόσον μέσα του ὁ Θεὸς παραμένει Πατέρας, ἐφόσον στὴν ψυχὴ του παραμένει ζωντανὴ ἢ ἀνάμνηση τῆς ἀγάπης αὐτοῦ τοῦ Πατέρα, ὑπάρχει ἐλπίδα καὶ προοπτικὴ μετάνοιας καὶ ἐπιστροφῆς. Ἡ μετάνοια εἶναι πιό

δυνατή από τήν πτώση. Ἡ θύμηση τοῦ Πατέρα εἶναι πιό δυνατή από τήν πλάνη τῆς ἁμαρτίας. Ἡ δύναμη τῆς ἐπιστροφῆς νικάει ὅλα τά ἐμπόδια καί τίς ἀναστολές καί φέρνει τόν ἀποξενωμένο ἄνθρωπο καί πάλι στό χαρούμενο σπίτι του καί στήν εὐλογημένη πατρίδα του.

Ὅλοι ἔχουμε ἀποξενωθεῖ ἀπό τήν πνευματική μας ἐστία καί ἀναζητήσαμε τήν εὐτυχία καί τήν καταξίωση στή χώρα τῆς ἁμαρτίας. Ἄντί ὅμως γιά εὐτυχία, βρήκαμε τό κενό τῆς ψυχῆς, τό δράμα τῆς ἄσκοπης ζωῆς, τή δυστυχία τῆς ἀπέραντης μοναξιᾶς. Ὑπάρχει, βεβαίως, λύση. Εἶναι ἡ μετάνοια. Μέσ' ἀπό τόν πόνο, τή στέρηση καί τήν ἀποφασιστικότητα μπορούμε νά βιώσουμε τή μετάνοια σάν ἀγώνα ἐπιστροφῆς καί πορεία πρὸς τό τέλειο γλέντι, τό Πασχάλιο Δεῖπνο, πού μᾶς ἐτοίμασε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα μας, καθώς τό παραθέτει ἀπό τώρα καί γιά πάντα στήν αἰωνιότητα. Ἀμήν.